Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 4. októbra 2012 *

„Poľnohospodárstvo — Sektor cukru — Spoločná organizácia trhov — Žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc — Záväzok pestovateľa prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy podliehajúce kvóte — Pojem — Jednostranné vyhlásenie pestovateľa — Odmietnutie udelenia pomoci — Nevyhnutnosť vypovedať existujúcu zmluvu o dodávkach“

Vo veci C-390/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Nejvyššího správního soudu (Česká republika) z 8. júla 2011 a doručený Súdnemu dvoru 22. júla 2011, ktorý súvisí s konaním:

CS AGRO Ronov s. r. o.

proti

Ministerstvu zemědělství,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia A. Prechal, L. Bay Larsen (spravodajca), C. Toader a E. Jarašiūnas,

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: K. Sztanc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. júna 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— CS AGRO Ronov s. r. o., v zastúpení: E. Auersvaldová, advokátka,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: Z. Malůšková a P. Rossi, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: čeština.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4a nariadenia Rady (ES) č. 320/2006 z 20. februára 2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1290/2005 o financovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky (Ú. v. EÚ L 59, s. 42), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1261/2007 z 9. októbra 2007 (Ú. v. EÚ L 283, s. 8, ďalej len „nariadenie č. 320/2006“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou CS AGRO Ronov s. r. o. (ďalej len „CS AGRO“) a ministerstvem zemědělství, ktorý sa týka reštrukturalizačnej pomoci pre pestovateľov cukrovej repy.

Právny rámec

Nariadenie č. 1261/2007

3 Odôvodnenia 1 a 7 až 10 nariadenia č. 1261/2007 sú formulované takto:

„(1) Nariadenie Rady (ES) č. 320/2006… sa prijalo s cieľom umožniť najmenej konkurencieschopným výrobcom cukru, aby sa vzdali výroby v rámci svojich kvót. Vzdanie sa kvót podľa uvedeného nariadenia však nedosiahlo úrovne, ktorá sa pôvodne očakávala.

…

(7) Zdá sa, že by režim reštrukturalizácie prinášal lepšie výsledky, ak by boli pestovatelia schopní vzdať sa z vlastnej iniciatívy produkcie cukrovej repy alebo trstiny určenej na spracovanie na cukor podliehajúci kvóte. Z toho dôvodu by mali mať pestovatelia v hospodárskom roku 2008/2009 možnosť požiadať priamo o pomoc podľa článku 3 ods. 6 nariadenia (ES) č. 320/2006 za predpokladu, že prestanú dodávať cukrovú repu alebo trstinu do podnikov, s ktorými ich viazali zmluvy o dodávkach v predchádzajúcom hospodárskom roku. V dôsledku toho by mali členské štáty znížiť kvóty príslušným cukrovarníckym podnikom…

(8) Aby nedochádzalo k ohrozeniu hospodárskej životaschopnosti príslušných cukrovarníckych podnikov žiadosťami pestovateľov o pomoc, malo by sa zníženie kvót obmedziť na 10 % kvóty pridelenej jednotlivým podnikom, čo zodpovedá percentuálnemu podielu z kvóty, ktorý môže členský štát prerozdeliť v každom hospodárskom roku v súlade s článkom 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 318/2006.

(9) Pokiaľ sa kvóta cukrovarníckemu podniku zníži v dôsledku žiadostí pestovateľov o pomoc, mala by sa uvedenému podniku poskytnúť reštrukturalizačná pomoc podľa článku 3 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 320/2006. …

(10) Cukrovarnícke podniky dotknuté žiadosťami pestovateľov o pomoc by mali mať do 31. januára predchádzajúceho príslušnému hospodárskemu roku právo podať žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc v súlade s článkami 3 a 4 nariadenia (ES) č. 320/2006 za predpokladu, že sa vzdajú kvóty zodpovedajúcej aspoň rovnakej úrovni zníženia kvót, ku ktorému by došlo v dôsledku žiadostí o pomoc podaných pestovateľmi. V uvedenom prípade by žiadosť o pomoc pre cukrovarnícke podniky mala nahradiť žiadosti pestovateľov.“

Nariadenie č. 320/2006

4 Článok 3 nariadenia č. 320/2006 nazvaný „Reštrukturalizačná pomoc“ vo svojom odseku 1 uvádza, že každý podnik vyrábajúci cukor, ktorému bola pridelená kvóta pred 1. júlom 2006, má za určitých predpokladov nárok na reštrukturalizačnú pomoc na tonu kvóty, ktorej sa vzdal.

5 Článok 4 nariadenia č. 320/2006 nazvaný „Žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc“ vo svojom odseku 1 stanovuje, že žiadosti o reštrukturalizačnú pomoc sa predkladajú príslušnému členskému štátu do 31. januára v roku, ktorý predchádza hospodárskemu roku, v ktorom sa podnik má vzdať kvóty.

6 Článok 4a nariadenia č. 320/2006 nazvaný „Žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc podaná pestovateľmi“ stanovuje:

„1. Pokiaľ ide o hospodársky rok 2008/2009, môžu pestovatelia cukrovej repy alebo cukrovej trstiny, ktorá sa má spracovať na cukor podliehajúci kvóte, podať príslušnému členskému štátu priamu žiadosť o pomoc podľa článku 3 ods. 6 a článku 3 ods. 7 sprevádzanú záväzkom, že prestanú dodávať určité množstvo cukrovej repy alebo trstiny podliehajúcej kvóte podniku, s ktorým uzavreli zmluvu o dodávkach v predchádzajúcom hospodárskom roku.

…

2. Žiadosti uvedené v odseku 1 sa podávajú do 30. novembra 2007. Žiadosti sa môžu podávať od 30. októbra 2007.

3. Príslušný členský štát vypracuje zoznam žiadostí uvedených v odseku 1 v chronologickom poradí podľa dátumu podania a oznámi Komisii a dotknutému podniku celkovú výšku kvóty zistenej na základe žiadostí prijatých do 10 pracovných dní po skončení lehoty na podanie žiadosti podľa odseku 2.

4. Príslušný členský štát do 15. marca 2008 na základe chronologického poradia podľa odseku 3… prijme žiadosti pestovateľov zodpovedajúce až do 10 % kvóty na cukor pridelenej každému podniku a pomerne zníži príslušnému podniku kvótu na cukor podľa článku 11 ods. 4 nariadenia (ES) č. 318/2006. …

V prípade, že sa dosiahne ktorýkoľvek z limitov 10 % uvedených v prvom pododseku, príslušný členský štát zamietne žiadosti prekračujúce tento limit podľa chronologického poradia podania.

…

5. Po prijatí žiadostí členským štátom v súlade s odsekom 4 výška poskytnutej reštrukturalizačnej pomoci predstavuje:

a) pre pestovateľov a zmluvných poskytovateľov,…

b) pre podniky,…

6. Odseky 4 a 5 tohto článku sa neuplatnia, ak sa v súlade s článkom 4 prijala od hospodárskeho roku 2008/2009 žiadosť podniku, ktorou sa zrušuje kvóta presahujúca kvótu [ktorou sa vzdáva kvóty presahujúcej kvótu – *neoficiálny preklad*] zistenú na základe žiadostí pestovateľov. Rovnaký postup platí v prípade prijatia žiadosti podniku, ktorou sa od hospodárskeho roku 2008/2009 zrušuje viac než 10 % jeho kvóty.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

7 CS AGRO, ktorá je pestovateľom cukrovej repy, uzavrela 14. februára 2007 s podnikom spracovávajúcim cukrovú repu, spoločnosťou Cukrovary TTD a. s., dlhodobú kúpnu zmluvu na dodávky cukrovej repy na výrobu cukru podliehajúceho kvótam v rokoch 2007 – 2013. Podľa tejto zmluvy mala CS AGRO každoročne uzavrieť kúpnu zmluvu na dodávku tejto repy.

8 Túto kúpnu zmluvu CS AGRO uzavrela na hospodársky rok 2007/2008, ale na hospodársky rok 2008/2009 ju neuzavrela. Tento svoj zámer oznámila spoločnosti Cukrovary TTD a. s. v liste z 24. októbra 2007.

9 Dňa 30. októbra 2007 podala CS AGRO Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (ďalej len „SZIF“) žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc na hospodársky rok 2008/2009.

10 Dňa 26. novembra 2007 vyzval SZIF CS AGRO, aby v lehote siedmich dní doložila k svojej žiadosti písomný doklad preukazujúci zmenu alebo ukončenie jej dlhodobej kúpnej zmluvy vo vzťahu k množstvu cukrovej repy, na ktoré sa zaväzuje vzdať dodávok. CS AGRO tejto výzve nevyhovela.

11 Vo formulári žiadosti o reštrukturalizačnú pomoc vyjadrila CS AGRO svoj zámer neuzavrieť ročnú kúpnu zmluvu na dodávku cukrovej repy na hospodársky rok 2008/2009. SZIF teda žiadosť spoločnosti CS AGRO zamietol rozhodnutím z 22. januára 2008 z dôvodu, že nepreukázala splnenie základných podmienok pre poskytnutie reštrukturalizačnej pomoci podľa článku 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006.

12 CS AGRO podala proti rozhodnutiu SZIF odvolanie na ministerstvo zemědělství, ktoré odvolanie zamietlo. Proti tomuto rozhodnutiu podala uvedená spoločnosť žalobu na Městský soud v Praze, ktorá bola rovnako zamietnutá. CS AGRO následne proti rozsudku, ktorý vyhlásil Městský soud v Praze podala kasačnú sťažnosť na Nejvyšší správní soud.

13 Za týchto okolností Nejvyšší správní soud rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 4a ods. 1 nariadenia [č. 320/2006] vykladať tak, že pod záväzkom pestovateľa prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy podliehajúcej kvóte podniku, s ktorým uzavrel zmluvu o dodávkach v predchádzajúcom hospodárskom roku, sa rozumie jednostranné vyhlásenie pestovateľa, že cukrovú repu v hospodárskom roku 2008/2009 nebude dodávať, alebo sa pod týmto záväzkom rozumie písomné ukončenie zmluvného vzťahu pestovateľa s cukrovarníckym podnikom o dodávkach repy za uvedený hospodársky rok?

2. Môže byť dôsledkom skutočnosti, že zmluvná strana využije postup zakotvený priamo uplatniteľným právnym predpisom Únie, nevymáhateľnosť záväzku tejto zmluvnej strany založeného platnou zmluvou medzi subjektmi súkromného práva za predpokladu, že sú druhej zmluvnej strane v dôsledku tejto skutočnosti poskytnuté prostriedky z verejného rozpočtu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

14 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 vykladať v tom zmysle, že záväzok prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 môže mať formu jednostranného vyhlásenia pestovateľa, alebo či pestovateľ môže prijať taký záväzok, iba ak už skutočne ukončil zmluvný vzťah, ktorý ho spája s cukrovarníckym podnikom.

15 Ako vyplýva z odôvodnenia 1 nariadenia č. 1261/2007, nariadenie č. 320/2006 bolo prijaté s cieľom umožniť najmenej konkurencieschopným výrobcom cukru, aby sa vzdali výroby v rámci svojich kvót. Vzdanie sa kvót podľa uvedeného nariadenia však nedosiahlo úroveň, ktorá sa pôvodne očakávala.

16 Nariadenie č. 1261/2007 má podľa jeho odôvodnenia 7 za cieľ zlepšiť výsledky režimu reštrukturalizácie tým, že pestovateľom sa v hospodárskom roku 2008/2009 umožní vzdať sa z vlastnej iniciatívy produkcie cukrovej repy alebo trstiny určenej na spracovanie na cukor podliehajúci kvóte.

17 Na tento účel pestovateľ môže podľa článku 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 podať priamu žiadosť o reštrukturalizačnú pomoc sprevádzanú záväzkom, že prestane dodávať určité množstvo cukrovej repy alebo trstiny podliehajúcej kvóte podniku, s ktorým uzavrel zmluvu o dodávkach v predchádzajúcom hospodárskom roku.

18 Ako uvádza článok 4a ods. 4 nariadenia č. 320/2006, na základe žiadostí o pomoc podaných priamo pestovateľmi zníži členský štát kvótu cukrovarníckym podnikom v maximálnom rozsahu 10 % kvóty pridelenej jednotlivým podnikom.

19 V tejto súvislosti treba poukázať na skutočnosť, že ani článok 4a nariadenia č. 320/2006, ani žiadne iné ustanovenie práva Únie nestanovuje, že by takým žiadostiam muselo predchádzať ukončenie zmlúv o dodávkach uzavretých medzi pestovateľmi a cukrovarníckymi podnikmi.

20 Dosiahnutie cieľa, ktorým je zníženie výrobných kvót cukru, pripomenuté v bode 18 tohto rozsudku, by mohlo byť ohrozené, ak by takéto zníženie kvót mohlo byť podmieňované spoluprácou cukrovarníckych podnikov, ktorá by sa prejavovala najmä predchádzajúcim ukončením zmluvy o dodávkach medzi pestovateľom a podnikom na základe ich vzájomného súhlasu.

21 Okrem toho treba pripomenúť, že v rámci žiadostí o pomoc podávaných priamo pestovateľmi podľa článku 4a ods. 4 nariadenia č. 320/2006 vzniká dotknutému členskému štátu pri dosiahnutí maximálneho limitu 10 % kvóty cukru pridelenej jednotlivým podnikom povinnosť zamietnuť žiadosti, ktoré tento limit prekračujú, a to podľa chronologického poradia podania žiadostí.

22 Keby teda pestovateľ musel svoju zmluvu o dodávkach ukončiť, aby mohol uplatniť nárok na reštrukturalizačnú pomoc, a jeho žiadosti by následne nebolo vyhovené, nemal by možnosť dodávať cukrovú repu alebo cukrovú trstinu na základe zmluvy, ani možnosť získať túto pomoc.

23 Takéto nebezpečenstvo by mohlo pestovateľov odradiť od záväzku nedodávať cukrovarníckym podnikom cukrovú repu alebo cukrovú trstinu a stálo by v protiklade k cieľu spočívajúcemu v znížení produkčných kvót cukru z iniciatívy uvedených pestovateľov.

24 Rovnako by to bolo, keby cukrovarnícky podnik podal vlastnú žiadosť o pomoc podľa článku 4 ods. 1 nariadenia č. 320/2006 a keby vzhľadom na článok 4a ods. 6 nariadenia č. 320/2006 nebolo žiadosti pestovateľa vyhovené.

25 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať, že článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 sa má vykladať v tom zmysle, že záväzok prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 môže mať formu jednostranného vyhlásenia pestovateľa.

O druhej otázke

26 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 má vykladať v tom zmysle, že jednostranný záväzok pestovateľa prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 má na základe tohto ustanovenia za následok nevymáhateľnosť jeho zmluvných záväzkov voči cukrovarníckemu podniku.

27 Ako vyplýva z odpovede na prvú otázku, článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 nevytvára ako taký žiadne právne účinky na zmluvné záväzky strán.

28 Na druhú otázku preto treba odpovedať tak, že článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006 sa má vykladať v tom zmysle, že jednostranný záväzok pestovateľa prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 nemá ako taký za následok nevymáhateľnosť jeho zmluvných záväzkov voči cukrovarníckemu podniku.

O trovách

29 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 4a ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 320/2006 z 20. februára 2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1290/2005 o financovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1261/2007 z 9. októbra 2007, sa má vykladať v tom zmysle, že záväzok prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 môže mať formu jednostranného vyhlásenia pestovateľa.**

2. **Článok 4a ods. 1 nariadenia č. 320/2006, zmeneného a doplneného nariadením č. 1261/2007, sa má vykladať v tom zmysle, že jednostranný záväzok pestovateľa prestať dodávať určité množstvo cukrovej repy v hospodárskom roku 2008/2009 nemá ako taký za následok nevymáhateľnosť jeho zmluvných záväzkov voči cukrovarníckemu podniku.**

Podpisy